

Slovo úvodem

Skutečně si nevzpomínám, kdo mne upozornil na skutečnost, že v letošním roce je to právě čtyřicet let od doby, kdy se začaly organizovat pravidelné letní hudebněvýchovné kurzy, bez nichž by naše hudební výchova vypadala zcela jistě jinak (vypadala by vůbec nějak...). To, že Letní škola HV bude mít dvacetiny jsem – jako organizátor – pochopitelně věděl.

I když možná ta čtyřicítka není úplně přesná – v následujících příspěvcích se dočtete o akcích, které prvnímu „Chebu“ předcházely - považovali jsme s Jiřím Holubcem za zcela nezbytné tato výročí důstojně připomenout a pochopitelně oslavit.

Nakonec zvítězila varianta uspořádat k těmto výročím konferenci na Univerzitě J.E.Purkyně v Ústí nad Labem a vydat sborník příspěvků, které by na konferenci zazněly. Vyvrcholením by pak byla praktická ukázka toho, co dnešní hudební pedagogové dokáží – zahrál by velký orchestr, jehož základ by tvořili ti, kteří se zúčastnili letošní XX. LŠHV v Liberci.

Leč člověk mění a úředníci mění V důsledku krizí (zcela jistě nikoli jen té finanční) grant nebyl přijat, z konference sešlo a celý projekt ztroskotal.

Zjara jsem seděl večer na chatě a sledoval DVD s koncertem paní Hany Hegerové. Nádherné. Tuto legendu doprovázela kapela o několik generací mladších hudebníků, kteří jsou „doma“ v jiných žánrech, než je právě šanson. Přemýšlel jsem, co pány Maláska, Kopa, Balzara a Fišera vedlo k tomu, že přijali účast na takovém projektu. A napadlo mne, že jedním z motivů mohla být skutečnost, že chtěli této dámě vzdát hold a že by to takto mělo fungovat obecně. A v ten moment jsem se rozhodl, že i já musím a hlavně CHCI vzdát hold a projevit vděčnost těm, kteří se zasloužili, že předmět, který mám rád a stal se náplní mého (nejen pracovního) života žije, neustrnul. A že mi osobně ukázali cestu a především mne „aktivovali“. Požádal jsem tedy některé spřízněné duše (paní Evu Štrausovou a Hanku Halíkovou) o kontakty na všechny, kteří s touto bohulibou činností měli v minulosti co do činění. Někteří – žel – už mé počínání sledovali z nebeských výšin.

Nicméně jsem rozeslal dopisy a pozvánky na setkání, které jsem zařadil do programu XX. letní školy HV v Liberci. To se uskutečnilo ve čtvrtek 20. srpna ve velkém sále liberecké knihovny. Vzpomínky pamětníků doplnila hudební vystoupení současných i bývalých žáků hostitelské školy, takže se krásně a nenásilně proloupla minulost se současností a vlastně i s budoucností. Všechny oslovené jsem požádal i o příspěvek do sborníku a výsledek právě čtete – na internetu nebo v klasické „papírové“ podobě. Příspěvky jsem nikterak neupravoval a tak je zajímavé porovnat, jak minulost kurzů vidí lektori – zakladatelé, lektori současní i účastníci z řad hudebních pedagogů.

Pro mne osobně je čtení následujících stránek velice zajímavé a podnětné. Ale pokud se nemáme ohlížet pouze do minulosti, ve které se podařilo uskutečnit mnoho zajímavého, podnětného a především **užitečného**, je třeba na oblast hudební výchovy pohlédnout i kritickým okem a vyvodit pro současnost, ale zejména budoucnost určité závěry. Z tohoto důvodu jsem jako první z příspěvků zařadil ten od Standy Tesaře, který mi, bohužel, mluví z duše. Proč bohužel? Protože až s chirurgickou přesností diagnostikuje nejen současný stav našeho předmětu, ale i jeho zasazení do celospolečenského kontextu. Za to asi mohou pedagogové pouze částečně, ale snad právě tento sborník přispěje alespoň v malé míře k tomu, že se alespoň rozproudí určitá diskuze na dané téma. Autor příspěvku se ptá, zda i dnes v této oblasti existuje „causa belli“ jako v době nitranských konferencí. Jsem přesvědčen, že ano – je to definování obsahu předmětu hudební výchova ve třetím tisíciletí, jeho přestrukturování, místo a význam ve vzdělávacím systému, společenská prestiž a místo estetické výchovy obecně v celospolečenském kontextu. Dnes jsme paradoxně v podobné situaci jako v již zmíněné době nitranské konference – předmět jako takový je v ohrožení, ale díky tomu, co si většina pedagogů přála: volnosti, možnosti tvoření vlastních vzdělávacích programů a učebních plánů. Obávám se, že se tato cesta poněkud „vymkla z kloubů“, jak mne přesvědčují konkrétní hlasy (a nářky) z řady škol, kde se hudební výchova dostává na okraj zájmu vedení škol, „rozpouští se“ v blocích esteticko výchovných předmětů nebo mizí z některých (zejména vyšších) ročníků úplně. Litera vyhlášky je při tom dodržena – takže nutně musí být „něco prohnílého ve státě“ . Nechci být škarohlídem, ale tento stav

a přístup obecně by mohl přivodit důsledky fatálního rázu.

Ale zpět k výročí a sborníku – velice děkuji všem, kdo jakoukoli formou přispěli vzpomínkou, vyznáním, analýzou Zejména si cením toho, že na mou žádost kladně reagovali Ti, kteří stáli u zrodu kurzů jako takových. Především jim je sborník věnován jako poděkování a výraz vděčnosti. Mrzí mne, že jsem se nemohl pouze připojit k řadě gratulantů a musel jsem tuto svou potřebu řešit tímto – řekněme netradičním - způsobem. Ale doba je už taková. Snažme se, aby pro hudební výchovu bylo lépe !

Jan Prchal